

Arbeidsgevararnir hóttu til onga nyttu:

Hava nú slept kravinum um endurgjald

Ingeborg Vinther, Karl Johansen og øll hini, fáa ikki rokning frá arbeiðsgevarunum fyri arbeiðsstæðingum 9. januar. Men slíkt er sera óheppið, ikki minst fyri oljuvinnuna, sum er heilt allergisk fyri slíkum

ÁKI BERTHOLDSEN

– Vit fara at stevna eftir hvørjum oyra, vit missa. Bóðini vóru ikki til at misskilja.....

Uppundir arbeiðsstæðingum, sum eini 20 fakkfeløg lýstu fríggjadagin 9. januar, at mótmæla figgjarpolitikkinn hjá Landsstýrinum, gjørdi formaðurin í Føroya Arbeiðsgevarafelag, Vilhelm M. Johannesen púra greitt, at arbeiðsgevarafelagið fór at stevna fakkfeløgini eftir hvørjum oyra, sum teir mistu av einum ólóglegum arbeiðsstæði.

Ingeborg Vinther segði, at tað tók hon púra róligt.

– Arbeiðsgevararnir hava hótt við endurgjaldskravum

hvørja ferð, men tað er ongantíð komið so langt.

Og hon var púra sannførd um, at tað fór heldur onki endurgjaldskrav at koma hesuferð.

Hava slept kravinum

Ingeborg Vinther fekk rætt. Tí nú hava arbeiðsgevararnir slept ætlanina at leggja endurgjaldskrav.

Spurningurin varð umrøddur á nevndarfundi í Arbeiðsgevarafelagnum mikudagin, og tað varð samtykt at sleppa ætlanina.

Jan Mortensen, skrivari í Arbeiðsgevarafelagnum, sigur, at orskinn til, at endurgjaldskrav er slept, er ikki, at onki tap hevur verið.

– Men tað skal prógvast 100%, at eitt tap stavar akkurát frá arbeiðsstæðingum, og tað kann verða sera trupult, ikki minst av tí, at talan var bara um ein dag. Hevði arbeiðsstæðingurin verið fleiri dagar, hevði støðan verið nógv øðrvísi, sigur hann.

Hann sigur, at teir høvdu sett sít á, at fiskavirkini kundu skjálprógva eitt tap, men tað kundu tey ikki.

– Arbeiðsstæðingurin var fyrst í januar, táð fiskavirkini lógu still kortini.

– Veðrið hevði verið sera ólágligt og bátarnir vóru júst farnir út aftur eftir jólini, og vóru ikki komnir inn aftur at avreiða. Og ongar

avskipingar vóru til Skotlands tann fríggjadagin, tí ongin fráferð var úr Føroyum.

– So tað var onki virksemd á fiskavirkjunum kortini.

Arbeiðsgevarafelagnum spurdu seg síðani fyri hjá øðrum virkjum.

Men heldur ikki tey kundu ávísja eitt tap, sum tey kundu skjálprógva so væl at tað stávaði frá arbeiðsstæðingum, at tað hevði hildið í rættinum.

– Og tí eru vit komnir til tað niðurstøðu, at vit gera ikki meiri við málið hesuferð, sigur Jan Mortensen.

Heilt allergisk

Jan Mortensen heldur, at eitt vit kunnu læra av hesum, er, hvussu alneyðugt tað er at fáa okkurt slag av arbeiðsrætti í Føroyum.

Ikki minst um vit ætla okkum uppí oljuvinnuna, tí oljufeløgini eru heilt allergisk fyri slíkum.

– Oljufeløgini krevja stóðug, meiri stóðug og enn meiri stóðug viðurskipti á arbeiðsmarknaðinum.

– Tað, sum hendi 9. januar var sjálvtækt. Rætt og slætt.

Og slík Wild - West framferð á arbeiðsmarknaðinum, smakkar oljufeløgnum ógilliga illa.

– Hetta hendir ov ofta, og tað er heilt greitt, at olju-

– Arbeiðsgevarafelagið hevur slept ætlanina at draga fakkfeløgini í rættin við kravi um endurgjald fyri miss av arbeiðsstæðingum 9. januar. Tað verður heilt einfalt gjørt, tí tað eydnaðist ikki at skjálprógva eitt tap.

feløgini hava skrivað sær tann ólógliga arbeiðsstæðing aftanfyrir oyrar.

– Oljufeløgini eru bara so varin at blanda seg uppí innanlands viðurskipti, har tey eru, at sjálvi siga tey onki.

– Men at tey onki siga, eigur ikki at fáa nakran at halda, at hetta er í lagi.

– Øll kunnu siga sær sjálvum, at tað kostar oljufeløgnum ómetaligt, bara tað, at arbeiðið verður niðurlagt nakrar tímar.

– Tí ræðast tey lond, har viðurskiptini á arbeiðsmarknaðinum eru so óskipað, at fakkfeløg bráðliga kunnu finna uppá at leggja arbeiðið niður, hvørja ferð onkur traðkar tey á tærnar, heldur enn at loysa ósemjurnar undir skipaðum viðurskiptum.

Jan Mortensen sigur, at tað, sum oljufeløgini hinvægin hava tikið sera væl upp, er, at vit hava fingið fyra ára sáttmálar á handverkararøkinum, tí tað boðar frá stóðugum viðurskiptum.

Mugu fáa arbeiðsrætt

Jan Mortensen sigur tí, at tað verður alneyðugt at skipa okkurt slag av arbeiðsrætti í Føroyum, sum skjótt kann døma í ósemjum á arbeiðsmarknaðinum.

– Um tað so eitur arbeiðsrættur, ella okkurt annað, hevur minni at siga. Tað, sum hevur alt at siga, er, at tað verður ein stovnur, sum skjótt kann døma í ósemjum.

– Jan Mortensen sigur, at hann tosar ikki um ein arbeiðsrætt, sum skal avgreiða allar ósemjur.

– Gerðarrætturin skal framvegis verða at taka stóðu til vanligar ósemjur um, har ið ivamál verða um, hvussu ymsir partar í sáttmálanum skulu tulkast.

– Men tað er eisini neyðugt við einum arbeiðsrætti, sum skjótt kann døma táð arbeiðsstæðingur hótta.

Tað er hips um haps

Jan Mortensen sigur, at størsta atfinningin í Føroyum ímóti arbeiðsrætti, er, at tað eru arbeiðsgevararnir, sum fáa mestu nyttuna av einum arbeiðsrætti, og at dómarnir næstan altíð ganga fakkfeløgnum ímóti.

Men hesum er onki hald í, sigur hann.

– Av teimum 460, sum vórðu lögð fyri danska arbeiðsrættin í 1996, lögdu løntakarafeløgini tey 337 fyri rættin og arbeiðsgevararnir bara 123 mál.

Hvør ið vinnur er hips um haps.

– So tey, sum siga, at arbeiðsrætturin er ein arbeiðsgevararættur, eiga onki at hava tað í, sigur Jan Mortensen.

Eg roknaði ikki við nøkrum øðrum

– Eg havi ikki væntað nakað endurgjaldskrav. Hetta fer ikki at styggja oljufeløgini úr Føroyum, sigur Ingeborg Vinther

ÁKI BERTHOLDSEN

– Hetta undrar meg ikki. Tí eg hevði ongantíð væntað nakað endurgjaldskrav.

Ingeborg Vinther, formaður í Føroya Arbeiðsgevarafelag er ikki bilsin av, at arbeiðsgevararnir nú

– Oljufeløgini fara at øst yvir, hvussu arbeiðsfólkið verður viðfarið, sigur Ingeborg Vinther

hava slept ætlanum um endurgjaldskrav fyri arbeiðsstæðingum 9. januar.

– Teir hava so mangan hótt við endurgjaldskravum, men tað verður ongantíð til nakað.

– Hinvegin vita vit, at tað var onki arbeiði á fiskavirkjunum tá. Og nógvir handlar, o.a. vóru opinir sum vant. Tí hevur tað verður ómøguligt at prógva ein miss so væl, sum rætturin krevur fyri at taka undir við einum endurgjaldskravum.

Men táð arbeiðsgevararnir ikki missa við einum tiltaki sum hesum, er tað so til nakað nyttu?

– Tað er dármar mær væl, at teir ikki høvdu tap. Tí tiltakið var ikki vent ímóti

teimum. Tað var vent ímóti politiska myndugleikanum.

Ikki brúk fyri rætti

Ingeborg Vinther er slett ikki samd við Jan Mortensen í greinini omanfyri, at hetta tiltakið vísur, hvussu átrókandi tað er at vit fáa arbeiðsrætt í Føroyum.

– Vit skulu halda okkum langt frá arbeiðsrætti. Arbeiðsrættur er í Danmark, ein rættur, sum er so mannafeiggjindaligur, at tað er danskir lógfrøðingar, sum í fullum álvara umhuga at stevna honum inn fyri altjóða mannarættinda dómstólinum.

– Tað kann heldur ikki sigast danski arbeiðsrætt-

urin forðar fyri arbeiðsstæðingum og ósemjum á arbeiðsmarknaðinum har. Tí har eru sanniliga eisini arbeiðsstæðingur og „fakkligr fundir“, sum viðhvørt taka ein heilar dagar. Slíkt finst ikki her.

Heimsins friðaligastu

Ingeborg Vinther heldur tvørturímóti, at tað er fáa staðni í framkomna heiminum, at tað er so friðaligt á arbeiðsmarknaðinum, sum í Føroyum.

Tað skoðastál hevur hon mangan fingið uttanlands. – Táð vit síggja, hvussu báði privatir, og almennir arbeiðsgevarar, og ikki minst politisk myndugleikin, hóreggja sær ímóti løntakarunum, kunnu vit

ikkí koma til aðra niðurstøðu, enn, at í Føroyum hava vit heimsins bestu, og tolnastu arbeiðsmegi.

– Og tað verður ikki tað, sum fer at styggja oljuvinnuna úr Føroyum, at ongin rættur er.

– Tað, sum oljuvinnan fer at ógvast meiri yvir, er, hvussu lítið arbeiðsgevarin virðir arbeiðsfólkið.

– Nóg oljufeløg hava sera framkomnan starvsfólkapolitikk við sosialum skipanum, eftirútbúgvingum, skeiðum, upplýsingarskyldu og trygd, at tey fara at østast meiri yvir, hvussu ússalig vit eru á hesum øki, enn tey fara at østast yvir, at ongin arbeiðsrættur er, sigur Ingeborg Vinther.